

Hava Aracı İpoteği*

Aircraft Mortgage

Doç. Dr. D. Funda KURTULUŞ**

Özet

Taşınır rehni ana tipi teslimi zorunlu rehindir. Diğer rehin türleri teslimi zorunlu rehni birer istisnası olarak ortaya çıkar. Teslim ile meydana gelen bazı sakıncaları gidermek için teslimsiz taşınır rehinleri de oluşturulmuştur. Bunların arasında hayvan rehni, maden rehni, ticari işlemlerde taşınır rehni, gemi rehni ve hava aracı rehni bulunmaktadır. Bu rehin türleri sicilli taşınır rehni olarak anılmaktadır. Sicilli taşınır rehininde, özel sicillere kayıt suretiyle rehin konusunda belirlilik sağlanmaktadır. Hava aracı ipoteği, hava araçlarını konu alan bir sicilli taşınır rehni türüdür ve Türk Sivil Havacılık Kanunu (TSHK) m.69-84 arasında düzenlenmiştir. TSHK m. 65'e göre her ne kadar hava araçları taşınır mal olarak kanunda düzenlenmişse de ekonomik değerleri ve kapladıkları hacimleri sebebiyle mülkiyet hakkının devri ya da sınırlandırmasına ilişkin işlemlere sıkça konu olmamaları sebebiyle de herhangi bir taşınır mala göre farklılıklar içermektedirler. Bu çalışmada hava aracı ipoteği kavramı, konusu, hukuki niteliği, kuruluşu, hükümleri ve sona ermesi incelenmiş ayrıca hava aracı ipoteği diğer rehin türleri ile karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Hava Aracı, İpotek, Sicilli Taşınır Rehni, Türk Sivil Havacılık Kanunu.

Abstract

The main type of movable mortgage is a mandatory delivery mortgage. Other types of movable mortgage appear as exceptions to the mandatory mortgage. In order to prevent some of the inconveniences that are due to the delivery, the movable mortgage that does not require delivery has been created. These include animal mortgage, mining mortgage, movable property mortgage, ship mortgage and aircraft mortgage. These types of mortgages are referred to as registered movable mortgages. In the registered movable mortgages, there is a certainty about the mortgage by recording to special registers. Aircraft mortgage is a type of mortgage whose topic is the air vehicles and is regulated by Turkish Civil Aviation Law (TCAL) articles between 69-84. According to TCAL article 65, although aircrafts are regulated as movable goods, they are subject to differences in relation to any movable good, as they are not often subject to transactions related to the transfer or restriction of ownership due to their economic value and the volume they cover. In this study, the concept, subject, legal nature, establishment, provisions and termination of the aircraft mortgage were examined and compared with other types of mortgages.

Keywords

Aircraft, Mortgage, Registered Movable Mortgage, Turkish Civil Aviation Code.

* Bu çalışma, Başkent Üniversitesi Özel Hukuk Yüksek Lisans Programı kapsamında Prof. Dr. Kudret GÜVEN tarafından 2016-2017 güz döneminde verilen Teminat Hukuku dersi için ödev olarak hazırlanmıştır.

** Başkent Üniversitesi Özel Hukuk Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi; ODTÜ Havacılık ve Uzay Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi.